

Gemeentelijk
Havenbedrijf
Antwerpen

Jaarverslag 2002

1. Balans na winstverdeling

ACTIVA		<i>codes</i>	<i>boekjaar</i>	<i> vorig boekjaar</i>
VASTE ACTIVA		20/28	846 096 032,40	805 905 886,97
I.	Oprichtingskosten (toel. I)	20		
II.	Immateriële vaste activa (toel. II)	21		
III.	Materiële vaste activa (toel. III)	22/27	845 487 143,93	805 296 998,50
	A. Terreinen en gebouwen	22	627 563 235,49	630 973 159,80
	B. Installaties, machines en uitrusting	23	72 790 567,57	47 902 391,58
	C. Meubilair en rollend materieel	24	42 028 213,64	25 797 106,66
	D. Leasing en soortgelijke rechten	25	687 159,49	714 284,21
	E. Overige materiële vaste activa	26	38 305,62	38 305,62
	F. Activa in aanbouw en vooruitbetalingen	27	102 379 662,12	99 871 750,63
IV.	Financiële vaste activa (toel. IV en V)	28	608 888,47	608 888,47
	A. Verbonden ondernemingen	280/1		
	1. Deelnemingen	280		
	2. Vorderingen	281		
	B. Ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat	282/3	608 888,47	608 888,47
	1. Deelnemingen	282	608 888,47	608 888,47
	2. Vorderingen	283		
	C. Andere financiële vaste activa	284/8		
	1. Aandelen	284		
	2. Vorderingen en borgtochten in contanten	285/8		
VLOTTENDE ACTIVA		29/58	65 089 814,18	82 062 204,13
V.	Vorderingen op meer dan één jaar	29		501,04
	A. Handelsvorderingen	290		
	B. Overige vorderingen	291		501,04
VI.	Voorraden en bestellingen in uitvoering	3	2 520 704,57	2 481 625,03
	A. Voorraden	30/36	2 520 704,57	2 481 625,03
	1. Grond- en hulpstoffen	30/31	2 520 704,57	2 481 625,03
	2. Goederen in bewerking	32		
	3. Gereed product	33		
	4. Handelsgoederen	34		
	5. Onroerende goederen bestemd voor verkoop	35		
	6. Vooruitbetalingen	36		
	B. Bestellingen in uitvoering	37		
VII.	Vorderingen op ten hoogste één jaar	40/41	38 423 032,27	43 171 952,72
	A. Handelsvorderingen	40	18 083 704,92	18 734 274,58
	B. Overige vorderingen	41	20 339 327,35	24 437 678,14
VIII.	Geldbeleggingen (toel. V en VI)	50/53	15 133 300,00	21 754 130,58
	A. Eigen aandelen	50		
	B. Overige beleggingen	51/53	15 133 300,00	21 754 130,58
IX.	Liquide middelen	54/58	2 937 614,74	8 255 073,86
X.	Overlopende rekeningen (toel. VII)	490/1	6 075 162,60	6 398 920,90
TOTAAL DER ACTIVA		20/58	911 185 846,58	887 968 091,10

PASSIVA			
	<i>codes</i>	<i>boekjaar</i>	<i>voorig boekjaar</i>
EIGEN VERMOGEN	10/15	604 113 172,58	592 167 238,30
I. Kapitaal (toel. VIII)	10	307 109 691,74	307 109 691,74
A. Geplaatst kapitaal	100	307 109 691,74	307 109 691,74
B. Niet-opgevraagd kapitaal	101		
II. Uitgiftepremies	11		
III. Herwaarderingsmeerwaarden	12	24 856 529,70	26 802 101,18
IV. Reserves	13	13 541 972,96	11 576 210,78
A. Wettelijke reserve	130	1 750 655,11	1 520 665,00
B. Onbeschikbare reserves	131	8 692 648,79	6 956 876,72
1. Voor eigen aandelen	1310		
2. Andere	1311	8 692 648,79	6 956 876,72
C. Belastingvrije reserves	132		
D. Beschikbare reserves	133	3 098 669,06	3 098 669,06
V. Overgedragen winst	140		
Overgedragen verlies	141		
VI. Kapitaalsubsidies	15	258 604 978,18	246 679 234,60
VOORZIENINGEN en uitgestelde belastingen	16	66 191 815,48	83 035 759,11
VII. A. Voorzieningen voor risico's en kosten	160/5	66 191 815,48	83 035 759,11
1. Pensioenen en soortgelijke verplichtingen	160		
2. Belastingen	161		
3. Grote herstellings- en onderhoudswerken	162	24 907 552,53	23 624 916,84
4. Overige risico's en kosten (toel. IX)	163/5	41 284 262,95	59 410 842,27
B. Uitgestelde belastingen	168		
SCHULDEN	17/49	240 880 858,52	212 765 093,69
VIII. Schulden op meer dan één jaar (toel. X)	17	102 437 531,78	109 910 242,35
A. Financiële schulden	170/4	102 437 531,78	109 910 242,35
1. Achtergestelde leningen	170		
2. Niet-achtergestelde obligatieleningen	171		
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden	172	467 611,05	524 009,50
4. Kredietinstellingen	173	101 969 920,73	109 386 232,85
5. Overige leningen	174		
B. Handelsschulden	175		
1. Leveranciers	1750		
2. Te betalen wissels	1751		
C. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	176		
D. Overige schulden	178/9		
IX. Schulden op ten hoogste één jaar (toel. X)	42/48	112 201 843,40	76 607 614,92
A. Schulden op meer dan één jaar die binnen het jaar vervallen	42	8 217 452,76	8 932 095,74
B. Financiële schulden	43	30 000 253,86	5 450,16
1. Kredietinstellingen	430/8	253,86	5 450,16
2. Overige leningen	439	30 000 000,00	
C. Handelsschulden	44	29 802 043,67	34 782 900,62
1. Leveranciers	440/4	29 802 043,67	34 782 900,62
2. Te betalen wissels	441		
D. Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	46		
E. Schulden met betrekking tot belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	45	23 150 473,32	21 763 831,97
1. Belastingen	450/3	500 911,58	9 407 073,66
2. Bezoldigingen en sociale lasten	454/9	22 649 561,74	12 356 758,31
F. Overige schulden	47/48	21 031 619,79	11 123 336,43
X. Overlopende rekeningen (toel. XI)	492/3	26 241 483,34	26 247 236,42
TOTAAL DER PASSIVA	10/49	911 185 846,58	887 968 091,10

2. Resultatenrekening

	<i>codes</i>	<i>boekjaar</i>	<i>vorig boekjaar</i>
I. Bedrijfsopbrengsten	70/74	219 272 870,90	224 706 298,45
A. Omzet (toel. XII, A)	70	194 695 111,87	201 592 883,21
B. Wijziging in de voorraad goederen in bewerking en gereed product en in de bestellingen in uitvoering (toename +, afname -)	71		
C. Geproduceerde vaste activa	72	1 662 761,51	851 665,82
D. Andere bedrijfsopbrengsten (toel. XII, B)	74	22 914 997,52	22 261 749,42
II. Bedrijfskosten	60/64	(224 274 433,83)	(229 888 500,16)
A. Handelsgoederen, grond- en hulpstoffen	60	6 662 586,87	15 038 224,43
1. Inkopen	600/8	6 745 834,92	14 756 081,93
2. Wijziging in de voorraad (toename -, afname +)	609	(83 248,05)	282 142,50
B. Diensten en diverse goederen	61	37 888 867,81	43 373 707,19
C. Bezoldigingen, sociale lasten en pensioenen (toel. XII, C2)	62	130 667 902,51	115 957 955,02
D. Afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	630	36 915 719,44	33 422 562,71
E. Waardeverminderingen op voorraden, bestellingen in uitvoering en handelsvorderingen (toevoegingen +, terugnemingen -) (toel. XII, D)	631/4	(733 940,38)	(1 062 669,79)
F. Voorzieningen voor risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen en terugnemingen -) (toel. XII, C3 en E)	635/7	(16 843 943,63)	(1 844 660,14)
G. Andere bedrijfskosten (toel. XII, F)	640/8	29 717 241,21	25 003 380,74
H. Als herstructureringskosten geactiveerde bedrijfskosten	649		
III. Bedrijfswinst	70/64		
Bedrijfsverlies	64/70	(5 001 562,93)	(5 182 201,71)
IV. Financiële opbrengsten	75	13 401 066,22	16 261 464,71
A. Opbrengsten uit financiële vaste activa	750	497 182,39	448 615,29
B. Opbrengsten uit vlottende activa	751	412 536,18	478 086,74
C. Andere financiële opbrengsten (toel. XIII, A)	752/9	12 491 347,65	15 334 762,68
V. Financiële kosten	65	(7 555 728,29)	(7 147 393,80)
A. Kosten van schulden (toel. XIII, B en C)	650	7 456 548,18	7 063 765,21
B. Waardeverminderingen op andere vlottende activa dan bedoeld onder II. E (toevoegingen +, terugnemingen -) (toel. XIII, D)	651		
C. Andere financiële kosten (toel. XIII, E)	652/9	99 180,11	83 628,59

	<i>codes</i>	<i>boekjaar</i>	<i> vorig boekjaar</i>
VI. Winst uit de gewone bedrijfsuitoefening,			
vóór belasting	70/65	843 775,00	3 931 869,20
Verlies uit de gewone bedrijfsuitoefening,			
vóór belasting	65/70		
VII. Uitzonderlijke opbrengsten	76	2 355 158,93	93 282,58
A. Terugneming van afschrijvingen en van waardeverminderingen op immateriële en materiële vaste activa	760		
B. Terugneming van waardeverminderingen op financiële vaste activa	761		
C. Terugneming van voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten	762		
D. Meerwaarden bij de realisatie van vaste activa	763	355 158,93	89 832,90
E. Andere uitzonderlijke opbrengsten (toel. XIV, A)	764/9	2 000 000,00	3 449,68
VIII. Uitzonderlijke kosten	66	(877 742,90)	(1 671 364,90)
A. Uitzonderlijke afschrijvingen en waardeverminderingen op oprichtingskosten, op immateriële en materiële vaste activa	660		0,02
B. Waardeverminderingen op financiële vaste activa	661		27 888,02
C. Voorzieningen voor uitzonderlijke risico's en kosten (toevoegingen +, bestedingen -)	662		
D. Minderwaarden bij de realisatie van vaste activa	663	871 324,97	1 643 476,86
E. Andere uitzonderlijke kosten (toel. XIV, B)	664/8	6 417,93	
F. Als herstructureringskosten geactiveerde uitzonderlijke kosten	669		
IX. Winst van het boekjaar vóór belasting	70/66	2 321 191,03	2 353 786,88
Verlies van het boekjaar vóór belasting	66/70		
IX.BIS A. Onttrekking aan de uitgestelde belastingen	780		
B. Overboeking naar de uitgestelde belastingen	680		
X. Belastingen op het resultaat	67/77	(21 289,99)	(53 885,84)
A. Belastingen (toel. XV)	670/3	(21 289,99)	(53 885,84)
B. Regularisering van belastingen en terugneming van voorzieningen voor belastingen	77		
XI. Winst van het boekjaar	70/67	2 299 901,04	2 299 901,04
Verlies van het boekjaar	67/70		
XII. Onttrekking aan de belastingvrije reserves	789		
Overboeking naar de belastingvrije reserves	689		
XIII. Te bestemmen winst van het boekjaar	70/68	2 299 901,04	2 299 901,04
Te verwerken verlies van het boekjaar	68/70		

RESULTAATVERWERKING

	<i>codes</i>	<i>boekjaar</i>	<i>vorig boekjaar</i>
A. Te bestemmen winstsaldo	70/69	2 299 901,04	2 299 901,04
Te verwerken verliessaldo	69/70		
1. Te bestemmen winst van het boekjaar	70/68	2 299 901,04	2 299 901,04
Te verwerken verlies van het boekjaar	68/70		
2. Overgedragen winst van het vorige boekjaar	790		
Overgedragen verlies van het vorige boekjaar	690		
B. Onttrekking aan het eigen vermogen	791/2		
1. Aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies	791		
2. Aan de reserves	792		
C. Toevoeging aan het eigen vermogen	691/2	(229 990,11)	(229 990,11)
1. Aan het kapitaal en aan de uitgiftepremies	691		
2. Aan de wettelijke reserve	6920	229 990,11	229 990,11
3. Aan de overige reserves	6921		
D. Over te dragen resultaat			
1. Over te dragen winst	693		
2. Over te dragen verlies	793		
E. Tussenkoms van de vennoten in het verlies	794		
F. Uit te keren winst	694/6	(2 069 910,93)	(2 069 910,93)
1. Vergoeding van het kapitaal	694		
2. Bestuurders of zaakvoerders	695		
3. Andere rechthebbenden	696	2 069 910,93	2 069 910,93

3. Toelichting

III. STAAT VAN DE MATERIELE VASTE ACTIVA

(post 22 tot 24 van de activa)

	<i>codes</i>	<i>terreinen en gebouwen</i>	<i>installaties, machines en uitrusting</i>	<i>meubilair en rollend materieel</i>
		<i>(post 22)</i>	<i>(post 23)</i>	<i>(post 24)</i>
a. Aanschaffingswaarde				
Per einde van het vorige boekjaar	815	815 248 820,13	129 747 853,71	48 018 777,00
Mutaties tijdens het boekjaar:				
Aanschaff., incl. de geprod. vaste activa	816	724 398,65	9 376 096,82	3 565 932,08
Overdrachten en buitengebruikstellingen	817	(428 894,21)	(3 708 290,81)	(2 689 692,32)
Overboek. van een post naar een andere	818	16 008 231,83	29 334 359,55	19 901 657,80
Per einde van het boekjaar	819	831 552 556,40	164 750 019,27	68 796 674,56
b. Meerwaarden				
Per einde van het vorige boekjaar	820	24 204 514,50	8 140 173,68	3 653 667,79
Mutaties tijdens het boekjaar:				
Geboekt	821	65 324,62		15 346,01
Verworven van derden	822			
Afgeboekt	823	(50 556,84)	(232 522,19)	(145 211,04)
Overgeboekt van een post naar een andere	824			
Per einde van het boekjaar	825	24 219 282,28	7 907 651,49	3 523 802,76
c. Afschrijvingen en waardeverminderingen				
Per einde van het vorige boekjaar	826	208 480 174,83	89 985 635,81	25 875 338,13
Mutaties tijdens het boekjaar				
Geboekt	827	19 999 086,43	10 960 387,03	5 929 121,26
Teruggenomen want overtollig	828			
Verworven van derden	829			
Afgeboekt na overdracht en buitengebruikstelling	830	(270 658,07)	(1 078 919,65)	(1 512 195,71)
Overgeboekt van een post naar een andere	831			
Per einde van het boekjaar	832	228 208 603,19	99 867 103,19	30 292 263,68
d. Nettoboekwaarde per einde boekjaar (a)+(b)-(c)	833	627 563 235,49	72 790 567,57	42 028 213,64
Waarvan:				
Terreinen en gebouwen	250			
Installaties, machines en uitrusting	251			
Meubilair en rollend materieel	252			

III. STAAT VAN DE MATERIELE VASTE ACTIVA

(post 25 tot 27 van de activa)

	<i>codes</i>	<i>leasing en soortgelijke rechten (post 25)</i>	<i>overige materiële vaste activa (post 26)</i>	<i>activa in aan- bouw en voor- uitbetalingen (post 27)</i>
a. Aanschaffingswaarde				
Per einde van het vorige boekjaar	815	813 382,95	38 305,62	99 871 750,63
Mutaties tijdens het boekjaar:				
Aanschaff., incl. de geprod. vaste activa	816			68 165 110,01
Overdrachten en buitengebruikstellingen	817			
Overboek. van een post naar een andere	818			(65 657 198,52)
Per einde van het boekjaar	819	813 382,95	38 305,62	102 379 662,12
b. Meerwaarden				
Per einde van het vorige boekjaar	820	80 817,81		
Mutaties tijdens het boekjaar:				
Geboekt	821			
Verworven van derden	822			
Afgeboekt	823			
Overgeboekt van een post naar een andere	824			
Per einde van het boekjaar	825	80 817,81		
c. Afschrijvingen en waardeverminderingen				
Per einde van het vorige boekjaar	826	179 916,55		
Mutaties tijdens het boekjaar:				
Geboekt	827	27 124,72		
Teruggenomen want overtoollig	828			
Verworven van derden	829			
Afgeboekt na overdracht en buitengebruikstelling	830			
Overgeboekt van een post naar een andere	831			
Per einde van het boekjaar	832	207 041,27		
d. Nettoboekwaarde per einde boekjaar (a)+(b)-(c)	833	687 159,49	38 305,62	102 379 662,12
Waarvan:				
Terreinen en gebouwen	250	687 159,49		
Installaties, machines en uitrusting	251			
Meubilair en rollend materieel	252			

IV. STAAT VAN DE FINANCIËLE VASTE ACTIVA

(post 28 van de activa)

	codes	verbonden ondernemingen nemingen (post 280)	ondernemingen met deelnemings- verhouding (post 282)	andere ondernemingen (post 284)
1. Deelnemingen en aandelen				
a. Aanschaffingswaarde				
Per einde van het vorige boekjaar	835		2 379 777,84	
Mutaties tijdens het boekjaar:				
Aanschaffingen	836			
Overdrachten en buitengebruikstellingen	837			
Overboekingen van een post naar een andere	838			
Per einde van het boekjaar	839		2 379 777,84	
c. Waardeverminderingen				
Per einde van het vorige boekjaar	846		27 888,02	
Mutaties tijdens het boekjaar:				
Geboekt	847			
Teruggenomen want overtollig	848			
Verworven van derden	849			
Afgeboekt na overdrachten en buitengebruikstelling	850			
Overgeboekt van een post naar een andere	851			
Per einde van het boekjaar	852		27 888,02	
d. Niet-opgevraagde bedragen				
Per einde van het vorige boekjaar	853		1 743 001,35	
Mutaties tijdens het boekjaar	854			
Per einde van het boekjaar	855		1 743 001,35	
Netto boekwaarde per einde van het boekjaar	856		608 888,47	

V. DEELNEMINGEN EN MAATSCHAPPELIJKE RECHTEN IN ANDERE ONDERNEMINGEN

Hieronder worden de ondernemingen vermeld waarin de onderneming een deelneming bezit (opgenomen in de posten 280 en 282 van de activa), alsmede de andere ondernemingen waarin de onderneming maatschappelijke rechten bezit (opgenomen in de posten 284 en 51/53 van de activa) ten belope van ten minste 10% van het geplaatste kapitaal.

Naam, volledig adres van de zetel en btw-nummer	Maatschappelijke rechten gehouden door			Gegevens geput uit de laatst beschikbare jaarrekening			
	de onderneming (rechtstreeks)	dochter		jaarrekening	munt-	eigen	netto-
	aantal	%	%	per	code	vermogen	resultaat
CVOA CV Maatschappij voor Grond- en Industriebeleid van het Linkerscheldeoevergebied Sluisgebouw 9120 Kallo België BE 223 944 690	1 875	37,50		31/12/2001	BEF	1 992 067 458	165 322 033
NV APEC – Antwerp Port Consultancy NV Entrepotkaai 1 2000 Antwerpen België BE 466 583 658	9	90,00		31/12/2001	BEF	1 725 968	347 359

VI. GELDBELEGGINGEN: OVERIGE BELEGGINGEN

(post 51/53 van de activa)

	<i>codes</i>	<i>boekjaar</i>	<i>vorig boekjaar</i>
Aandelen	51	2 108 300,00	
boekwaarde verhoogd met het niet-opgevraagde bedrag	8681	2 433 200,00	
niet-opgevraagd bedrag (-)	8682	(324 900,00)	
Vastrentende effecten	52		13 836 130,58
waarvan uitgegeven door kredietinstellingen	8684		13 836 130,58
Termijnrekeningen bij kredietinstellingen	53	13 025 000,00	7 918 000,00
met een resterende looptijd of opzegtermijn van:			
Hoogstens één maand	8686	13 025 000,00	7 918 000,00
Meer dan één maand en hoogstens één jaar	8687		
Meer dan één jaar	8688		

VII. OVERLOPENDE REKENINGEN

Uitsplitsing van de post 490/1 van de activa

indien daardoor een belangrijk bedrag voorkomt

Lonen januari 2003 statutair personeel

Pensioenen januari 2003

boekjaar

3 392 511,47

2 775 000,00

VIII. STAAT VAN HET KAPITAAL

	<i>codes</i>	<i>bedragen</i>	<i>aantal aandelen</i>
Maatschappelijk kapitaal			
1. Geplaatst kapitaal (post 100 van de passiva)			
Per einde van het vorige boekjaar	8700	307 109 691,74	
Per einde van het boekjaar	8701	307 109 691,74	
2. Samenstelling van het kapitaal			
Soorten aandelen:			
<i>geen aandelen wegens autonoom gemeentebedrijf</i>			

IX. VOORZIENINGEN VOOR OVERIGE RISICO'S EN KOSTEN

Uitsplitsing van de post 163/5 van de passiva

indien daardoor een belangrijk bedrag voorkomt

Hangende geschillen en risico's

Milieu

Uitstapregeling personeel

boekjaar

21 684 538,24

15 425 865,01

4 173 859,69

X. STAAT VAN DE SCHULDEN

A. Uitsplitsing van de schulden met een oorspronkelijke looptijd van meer dan één jaar, naargelang hun resterende looptijd	codes	schulden met een resterende looptijd van		
		hoogstens één jaar (post 42)	meer dan één jaar doch hoogstens vijf jaar (post 17)	meer dan vijf jaar (post 17)
Financiële schulden	880	8 217 452,76	33 873 529,53	68 564 002,25
1. Achtergestelde leningen	881			
2. Niet-achtergestelde obligatieleningen	882			
3. Leasingschulden en soortgelijke schulden	883	53 453,76	245 327,42	222 283,63
4. Kredietinstellingen	884	8 163 999,00	33 628 202,11	68 341 718,62
5. Overige leningen	885			
Handelsschulden	886			
1. Leveranciers	887			
2. Te betalen wissels	888			
Ontvangen vooruitbetalingen op bestellingen	889			
Overige schulden	890			
Totaal	891	8 217 452,76	33 873 529,53	68 564 002,25
C. Schulden m.b.t. belastingen, bezoldigingen en sociale lasten	codes	boekjaar		
1. Belastingen				
(post 450/3 van de passiva)				
a) Vervallen belastingenschulden	9072			
b) Niet-vervallen belastingenschulden	9073	500 911,58		
c) Geraamde belastingenschulden	450			
2. Bezoldigingen en sociale lasten				
(post 454/9 van de passiva)				
a) Vervallen schulden ten aanzien van de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid	9076			
b) Andere schulden met betrekking tot bezoldigingen en sociale lasten	9077	22 649 561,74		

OVERLOPENDE REKENINGEN

XI. Uitsplitsing van de post 492/3 van de passiva indien daardoor een belangrijk bedrag voorkomt

	boekjaar		
Facturatie concessiegelden 1ste kwartaal 2003	18 095 434,73		
Verschuldigde, nog niet betaalde intresten	1 946 293,03		
Omzet langetermijncontracten	5 930 852,60		

XII. BEDRIJFSRESULTATEN

	<i>codes</i>	<i>boekjaar</i>	<i>vorig boekjaar</i>
B. Andere bedrijfsopbrengsten (post 74)			
Waarvan: exploitatiesubsidies en vanwege de overheid ontvangen compenserende bedragen	740	2 978 007,52	2 378 865,14
C1. Werknemers ingeschreven in het personeelsregister			
a) Totaal aantal op de afsluitingsdatum	9086	1 274	1 213
b) Gemiddeld personeelsbestand berekend in voltijdse equivalenten	9087	1270,0	1 197,0
c) Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	9088	2 584 957	2 413 453
C2. Personeelskosten (post 62)			
a) Bezoldigingen en rechtstreekse sociale voordelen	620	50 703 920,67	47 570 155,89
b) Werkgeversbijdragen voor sociale verzekeringen	621	10 247 671,62	9 154 063,34
c) Werkgeverspremies voor bovenwettelijke verzekeringen	622	353 127,97	104 328,62
d) Andere personeelskosten	623	3 629 810,03	3 350 330,04
e) Pensioenen	624	65 733 372,22	55 779 077,13
D. Waardeverminderingen (post 631/4)			
1. Op voorraden en bestellingen in uitvoering			
Geboekt	9110	44 168,51	114 681,00
Teruggenomen	9111		
2. Op handelsvorderingen			
Geboekt	9112		
Teruggenomen	9113	(778 108,89)	(1 177 350,79)
E. Voorzieningen voor risico's en kosten (post 635/7)			
Toevoegingen	9115	5 700 427,88	16 957 824,46
Bestedingen en terugnemingen	9116	(22 544 371,51)	(18 802 484,60)
F. Andere bedrijfskosten (post 640/8)			
Belastingen en taksen op de bedrijfsuitoefening	640	10 214 356,23	10 124 557,05
Andere	641/8	19 502 884,98	14 878 823,69
G. Uitzendkrachten en ter beschikking van de onderneming gestelde personen			
1. Totaal aantal op de afsluitingsdatum	9096	338	438
2. Gemiddeld aantal berekend in			
voltijdse equivalenten	9097	344,7	471,9
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	9098	654 572	929 540
Kosten voor de onderneming	617	12 233 263,34	16 243 689,65

XIII. FINANCIËLE RESULTATEN

	<i>codes</i>	<i>boekjaar</i>	<i>vorig boekjaar</i>
A. Andere financiële opbrengsten (post 752/9)			
Door de overheid toegekende subsidies, aangerekend op het resultaat:			
Kapitaalsubsidies	9125	11 388 249,78	14 110 979,00
Interestsubsidies	9126		
Uitsplitsing van de overige financiële opbrengsten, indien het belangrijke bedragen betreft			
Meerwaarde realisatie vlottende activa		459 995,48	1 218 522,25

XIV. UITZONDERLIJKE RESULTATEN

	<i>codes</i>	<i>boekjaar</i>	
A. Uitsplitsing van de andere uitzonderlijke opbrengsten (post 764/9)			
Verkoop leveringsactiviteit elektriciteit	9134	2 000 000,00	

XV. BELASTINGEN OP HET RESULTAAT

	<i>codes</i>	<i>boekjaar</i>	
Uitsplitsing van de post 670/3			
1. Belastingen op het resultaat van het boekjaar	9134	21 289,99	
a. Verschuldigde of betaalde belastingen en voorheffingen	9135	21 289,99	
b. Geactiveerde overschotten van betaalde belastingen en voorheffingen	9136		
c. Geraamde belastingsupplementen (opgenomen onder post 450/3 van de passiva)	9137		

XVI. BELASTING OP DE TOEGEVOEGDE WAARDE EN BELASTINGEN TEN LASTE VAN DERDEN

	<i>codes</i>	<i>boekjaar</i>	<i>vorig boekjaar</i>
A. De belasting op de toegevoegde waarde in rekening gebracht:			
1. Aan de onderneming (aftrekbaar)	9145	26 277 462,97	25 089 866,87
2. Door de onderneming	9146	25 616 318,92	24 916 486,76
B. De ingehouden bedragen ten laste van derden bij wijze van:			
1. Bedrijfsvoorheffing	9147	17 930 509,00	17 889 342,30
2. Roerende voorheffing	9148		

XVII. NIET IN DE BALANS OPGENOMEN RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Overeenkomstig art. 31 van zijn statuten, heeft het Havenbedrijf Antwerpen al de pensioenverplichtingen, vroegere, huidige en toekomstige, voor personeelsleden die in de haven werken of gewerkt hebben, overgenomen van de Stad Antwerpen. Reserves voor de verleden diensttijd had de Stad Antwerpen niet aangelegd. Het Havenbedrijf heeft contracten afgesloten die erop gericht zijn het pensioen aan gepensioneerden uit te betalen en op lange termijn reserves op te bouwen.

Pensioenen die door de onderneming zelf worden gedragen

	<i>codes</i>	<i>boekjaar</i>	
Geschat bedrag van de verplichtingen die voortvloeien uit reeds gepresteerd werk	9220	663 863 000,00	
Wijze waarop dit bedrag wordt berekend			
Pensioenverplichtingen zoals berekend door actuaris:		726 924 000 euro	
Pensioenreserves Pensioenfonds:		63 061 000 euro	

Belangrijke hangende geschillen en andere belangrijke verplichtingen

In het boekjaar 2000 hebben derden een procedure ingeleid tot schorsing van de door het Vlaamse Gewest op 13 juni 2000 verstrekte bouwvergunning voor het Deurganckdok. Op 7 maart 2001 is de bouwvergunning effectief door de Raad van State geschorst, waardoor de werken toen stilgelegd zijn. Het Gemeentelijk Havenbedrijf is door de aannemers in gebreke gesteld en heeft met de aannemers regelingen voor de door de aannemers opgelopen schade getroffen. Voor de uiteindelijke afrekening van deze schade zijn in de jaarrekening de nodige voorzieningen opgenomen. Derden hebben gerechtelijke vorderingen opgestart tegen de door de overheid verstrekte vergunningen

op basis waarvan de werken heropge-start zijn. Deze vorderingen zijn tot op datum van heden afgewezen door de bevoegde rechtbanken doch niet alle ingestelde procedures zijn afgerond. Het Gemeentelijk Havenbedrijf heeft naar haar oordeel ook terecht andere partijen in gebreke gesteld en zal de nodige maatregelen treffen om te trachten de schade die door het Havenbedrijf wordt geleden te verhalen op andere partijen die in dit dossier verantwoordelijk zijn dragen. Wat de recuperatie van deze schade betreft, ontvangt het Havenbedrijf tot op heden wel een prefinancieringsbijdrage vanwege het Vlaams Gewest. Deze bijdrage belooft op 31 december 2002 12 miljoen euro en

is opgenomen onder de overige schulden. In december 2002 heeft de Vlaamse Regering in een principiële beslissing beslist om het Havenbedrijf 60% te vergoeden van de opgelopen schadeclaims vanwege de aannemers. Deze principiële beslissing, die een geheel vormt met andere beslissingen, is echter nog niet geformaliseerd in een ondertekende overeenkomst. Wegens het ontbreken van een ondertekende overeenkomst kunnen deze recuperatiemogelijkheden voor de jaarrekening 2002 echter nog niet als voldoende zekere opbrengsten worden beschouwd. Indien er inderdaad een overeenkomst gesloten wordt tussen het Havenbedrijf en het Vlaams Gewest dat 60% van de scha-

declaims door het Vlaams Gewest gedragen zullen worden, betekent dit een geschatte vermindering van de schadelast voor het Havenbedrijf van 18.8 miljoen euro. Mochten de claims in verband met het Deurganckdok gerecupereerd kunnen worden, dan zullen in toepassing van de huidige overeenkomst met de CDV deze gelden aangewend moeten worden voor de financiering van het Pensioenfonds. Concessiehouders van Deurganckdok hebben eveneens het Gemeentelijk Havenbedrijf in gebreke gesteld en zich het recht voorbehouden om schadevergoeding te eisen. Deze schadeclaims zullen contractueel worden afgewezen door het Gemeentelijk Havenbedrijf.

XVIII. BETREKKINGEN MET VERBONDEN ONDERNEMINGEN EN MET ONDERNEMINGEN WAARMEE EEN DEELNEMINGSVERHOUDING BESTAAT

	<i>codes</i>	<i>verbonden ondernemingen</i>		<i>ondernemingen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat</i>	
		<i>boekjaar</i>	<i> vorig boekjaar</i>	<i>boekjaar</i>	<i> vorig boekjaar</i>
1. Financiële vaste activa	925			608 888,47	608 888,47
Deelnemingen	926			608 888,47	608 888,47
Vorderingen					
Achtergestelde	927				
Andere	928				

4. Sociale balans

I. STAAT VAN DE TEWERKGESTELDE PERSONEN

A. Werknemers ingeschreven in het personeelsregister

Tijdens het boekjaar en het vorige boekjaar	codes	voltijds (boekjaar)	deeltijds (boekjaar)	totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE) (boekjaar)	totaal (T) of totaal in voltijdse equivalenten (VTE) (vorig boekjaar)
Gemiddeld aantal werknemers	100	1 267,0	6,0	1 270,0 (VTE)	1 197,0 (VTE)
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	101	2 578 449	6 508	2 584 957 (T)	2 413 453 (T)
Personeelskosten	102	130 338 927,32	328 975,19	130 667 902,51 (T)	115 957 955,02 (T)
Bedrag van de voordelen bovenop het loon	103				

Op de afsluitingsdatum van het boekjaar	codes	voltijds	deeltijds	totaal in voltijdse equivalenten
a. Aantal werknemers ingeschreven in het personeelsregister	105	1 266	8	1 270,0
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	110	161	6	164,0
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	111	6		6,0
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	112	1 099	1	1 099,5
Vervangingsovereenkomst	113		1	0,5
c. Volgens het geslacht				
Mannen	120	1 124	4	1 126,0
Vrouwen	121	142	4	144,0
d. Volgens de beroepscategorie				
Directiepersoneel	130	158	2	159,0
Bedienden	134	570	4	572,0
Arbeiders	132	538	2	539,0
Andere	133			

B. Uitzendkrachten en ter beschikking van de onderneming gestelde personen

Tijdens het boekjaar	codes	uitzendkrachten	ter beschikking van de onderneming gestelde personen
Gemiddeld aantal tewerkgestelde personen	150	4,2	340,5
Aantal daadwerkelijk gepresteerde uren	151	6 774	647 798
Kosten voor de onderneming	152	214 935,26	12 018 328,08

II. TABEL VAN HET PERSONEELSVEROORLOOP TIJDENS HET BOEKJAAR

	<i>codes</i>	<i>voltijds</i>	<i>deeltijds</i>	<i>totaal in voltijdse equivalenten</i>
A. Ingetreden				
a. Aantal werknemers die tijdens het boekjaar in het personeelregister werden ingeschreven	205	76	2	77,0
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	210	39	2	40,0
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	211	7		7,0
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	212	30		30,0
Vervangingsovereenkomst	213			
c. Volgens het geslacht en het studieniveau				
Mannen				
Lager onderwijs	220	14		14,0
Secundair onderwijs	221	31		31,0
Hoger niet-universitair onderwijs	222	5		5,0
Universitair onderwijs	223	15		15,0
Vrouwen				
Lager onderwijs	230			
Secundair onderwijs	231	4	2	5,0
Hoger niet-universitair onderwijs	232	1		1,0
Universitair onderwijs	233	6		6,0
B. Uitgetreden				
a. Aantal werknemers met een in het personeelsregister opgetekende datum waarop hun overeenkomst tijdens het boekjaar een einde nam	305	17		17,0
b. Volgens de aard van de arbeidsovereenkomst				
Overeenkomst voor een onbepaalde tijd	310	2		2,0
Overeenkomst voor een bepaalde tijd	311			
Overeenkomst voor een duidelijk omschreven werk	312	14		14,0
Vervangingsovereenkomst	313	1		1,0
c. Volgens het geslacht en het studieniveau				
Mannen				
Lager onderwijs	320	2		2,0
Secundair onderwijs	321	11		11,0
Hoger niet-universitair onderwijs	322			
Universitair onderwijs	323	2		2,0
Vrouwen				
Lager onderwijs	330			
Secundair onderwijs	331	2		2,0
Hoger niet-universitair onderwijs	332			
Universitair onderwijs	333			
d. Volgens de reden van beëindiging van de overeenkomst				
Pensioen	340	12		12,0
Brugpensioen	341			
Afdanking	342	4		4,0
Andere reden	343	1		1,0
Waarvan : het aantal werknemers dat als zelfstandige ten minste op halftijdse basis diensten blijft verlenen aan de onderneming	350			

V. INLICHTINGEN OVER DE OPLEIDINGEN VOOR DE WERKNEMERS TIJDENS HET BOEKJAAR

Totaal van de opleidingsinitiatieven
ten laste van de werkgever

	<i>codes</i>	<i>mannen</i>	<i>codes</i>	<i>vrouwen</i>
1. Aantal betrokken werknemers	5801	1 516	5811	166
2. Aantal gevolgde opleidingsuren	5802	19 406	5812	2 324
3. Kosten voor de onderneming	5803	505 828,00	5813	71 780,00

Waarderingsregels

Krachtens artikel 34 van de statuten van het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen is het havenbedrijf onderworpen aan de wet van 17 juli 1975 met betrekking tot de boekhouding en de jaarrekening van ondernemingen. Hierdoor moet de boekhouding gevoerd worden overeenkomstig het Koninklijk Besluit van 30 januari 2001 op de jaarrekening van ondernemingen. Het opstellen van de jaarrekening is de verantwoordelijkheid van de Raad van Bestuur. Het zo nauwkeurig mogelijk omschrijven van de waarderingsregels maakt hier integraal deel van uit.

1. Algemene waarderingsregels

De jaarrekening van het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen wordt opgesteld in overeenstemming met de wetgeving op de jaarrekening. Krachtens art. 24 van het K.B. van 30 januari 2001 worden de waarderingsregels opgesteld met naleving van de vereisten van het getrouw beeld, rekening houdend met de specifieke kenmerken van de onderneming. Voor hetgeen de wet aanvullend regelt en in de gevallen waar zij een keuze laat aan de onderneming, heeft de Raad van Bestuur de hierna volgende waarderingsregels bepaald.

2. Specifieke waarderingsregels

2.1 Materiële vaste activa

2.1.1 Algemeen principe

Onder de materiële vaste activa worden duurzame, tastbare bedrijfsmiddelen met een gebruiksduur van meer dan één boekjaar, waarvan de initiële aanschaffingswaarde groter dan of gelijk aan 1.239,47 euro is, geactiveerd. De waardering gebeurt aan aanschaffingsprijs of aan vervaardigingsprijs zoals bepaald in artikelen 36 en 37 van het K.B., eventuele bijkomende kosten kunnen in het jaar van aanschaf volledig ten laste van het resultaat worden gebracht.

2.1.2 Herwaarderingen

Het niet-gesubsidieerde gedeelte van de afschrijfbaar materiële vaste activa wordt jaarlijks geherwaardeerd overeenkomstig de omzendbrieven van de Administratie van Regionale en Lokale Besturen. De herwaarderingsmeerwaarde wordt op het passief, rekening 'herwaarderingsmeerwaarden', geïndividualiseerd (volgens rondschriven in CBN 19 van juli 1986) en overgeschreven naar een onbeschikbare reserve a rato van het afschrijvingsritme van de onderliggende activa.

2.1.3 Afschrijvingen

De afschrijvingen worden jaarlijks lineair en voor een volledig jaar berekend op basis van de geherwaardeerde aanschaffingswaarde van de investeringen volgens onderstaande afschrijvingspercentages:

Terreinen en gebouwen

Terreinen	0%
Dienstgebouwen	3%
Magazijnen	5%
Waterwegen	3%
Gebruiksrechten op grote investeringswerken	3%
Waterbouwkundige werken	3%
Afdaken, loodsen, hangars e.a.	5%
Wegen	5%

Installaties, machines en uitrusting

Hefwerktuigen	5%
Vaartuigen	5%
<i>o.a. baggertuigen, peilboten, oliezuiger, afneerponton, inspectieboten</i>	
Elektrische installaties	5%
<i>o.a. openbare verlichting, kabelnet, kraankabelnet, verkeerssignalisatie</i>	
Onderwatercellen	16,67%
Machines en uitrusting algemeen	10%
<i>o.a. gereedschap en toestellen, reddingsboei-installaties, takels en kettingen, compressorgroepen, graaf- en laadschopcombinaties</i>	
Installaties verwarming en koeling	10%
Liften	10%
Alarminstallaties	10%
Telecommunicatie	20%
<i>o.a. telefooninstallaties, radio-verbindingen, camera's en luidsprekers voor sluizen</i>	
Havenradar	20%
Hardware voor technische doeleinden	20%
<i>o.a. Apics inclusief kabelnetwerk, geografisch informatiesysteem (GIS), dataverwerkende eenheid voor hydrografische metingen</i>	

Meubilair en rollend materieel

Meubilair	10%
Bureaumachines	20%
Hardware administratie	20%
Rollend materieel	
<i>o.a. Sleepboten</i>	5%
Kolkenzuiger	20%
Personenwagen	20%
Vrachtwagens	20%
Vorkliften	20%
Zoutstrooiers	20%

2.1.4 Leasing

De gebruiksrechten betreffende materiële vaste activa, waarover de onderneming beschikt op grond van leasing of soortgelijke overeenkomsten worden, na aftrek van de gecumuleerde afschrijvingen of waardeverminderingen, onder deze rubriek opgenomen voor het gedeelte van de volgens de overeenkomst te storten termijnen, dat strekt tot de wedersamenstelling van de kapitaalwaarde.

Het afschrijvingsritme volgt de onder 2.1.3 aangehaalde percentages.

2.1.5 Bijkomende afschrijvingen en waardeverminderingen

Op materiële vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt aanvullend afgeschreven indien hun boekwaarde hoger is dan de gebruikswaarde ingevolge technische ontwaarding of wegens wijziging van economische of technologische omstandigheden.

In geval van duurzame minderwaarde of ontwaarding wordt voor materiële vaste activa met beperkte gebruiksduur een uitzonderlijke minderwaarde geboekt. Deze afschrijvingen en uitzonderlijke waardeverminderingen worden ter goedkeuring voorgelegd door het Directiecomité aan de Raad van Bestuur.

2.1.6 Tussenkost van derden

Tussenkost van derden in geactiveerde investeringen, andere dan kapitaalsubsidies, worden aan nominale waarde bij schulden geboekt. Het gedeelte van de vaste activa waarvoor deze tussenkosten verkregen werden, wordt niet geherwaardeerd en bij ingebruikname volledig afgeschreven. De tussenkost zelf wordt op dit ogenblik als een andere bedrijfsopbrengst getoond.

2.1.7 Gronden en terreinen

Gronden en terreinen ingebracht op 1 januari 1997 werden globaal gewaardeerd op basis van een schatting gemaakt in 1986 en dit is verder aangevuld met de aankopen van 1988 tot einde 1996.

De individuele waarde van de gronden en terreinen werd bekomen door deze globale waarde te versleutelen a rato van de oppervlakte van de grond of het terrein.

Gronden en terreinen aangeschaft of verworven na 1 januari 1997 worden geboekt tegen aanschaffingswaarde.

2.1.8 Gebruiksrechten

Het recht van gebruik van onder andere de Europa-terminal werd gewaardeerd op basis van de tussenkost van de havenregie in de financiering van de activa waarop het gebruiksrecht rust. De gebruiksrechten worden afgeschreven op basis van de economische levensduur van de onderliggende activa. Het afschrijvingsritme volgt het in punt 2.1.3 beschreven percentage.

2.1.9 Activa in aanbouw

Grote projecten en projecten die over een langere periode lopen, worden eerst geactiveerd onder de post 'materiële vaste activa in aanbouw'.

Geactiveerd wordt de aanschaffingsprijs (zoals gefactureerd door derden leveranciers). Op dit moment zijn er nog geen regels met betrekking tot de activering van interne kosten en intercalaire intresten. Deze worden vooralsnog rechtstreeks in resultaat genomen.

De activa in aanbouw worden overgeboekt naar hun respectievelijke posten onder de materiële vaste activa op datum van de voorlopige oplevering der werken.

De notificatie van voorlopige oplevering wordt door de technische dienst overgemaakt aan de boekhouding.

Op de activa in aanbouw worden geen afschrijvingen toegepast (tenzij onder uitzonderlijke omstandigheden en ingeval van duurzame minderwaarden). Deze activa worden niet geherwaardeerd en de erop betrekking hebbende kapitaalsubsidies worden evenmin in resultaat genomen.

2.1.10 Projecten van de dienst Elektriciteitsvoorzieningen

Voor activa met gelijkaardige kenmerken: verlichtingspalen, kabelnetwerken, laagspanningskasten, ... wordt een systeem van standaardwaarden gebruikt. De waarde van deze activa wordt jaarlijks herzien en getoetst aan marktprijzen. De waarde omvat een gemiddelde aanschaffingsprijs en ook loonkost van directe arbeid.

Grotere projecten zoals het plaatsen van hoogspanningsposten worden gewaardeerd op individuele basis en volgens de regels zoals bepaald bij 'materiële vaste activa in aanbouw'.

2.2 Financiële vaste activa

De aandelen en deelbewijzen die de onderneming als participatie aanhoudt, worden geactiveerd aan hun aanschaffingswaarde. De schuldvorderingen die onder deze rubriek geboekt staan, worden opgenomen aan nominale waarde.

Jaarlijks worden de financiële vaste activa beoordeeld. Ingeval van duurzame minderwaarde of ontwaarding of indien er voor het geheel of een gedeelte van de vordering onzekerheid ontstaat omtrent de terugbetaling, wordt een waardevermindering geboekt. De hoogte van waardevermindering wordt voorgesteld door het directiecomité en ter goedkeuring voorgelegd aan de Raad van Bestuur.

2.3 Voorraden

Een artikel in voorraad wordt gewaardeerd op de laatste aanschaffingswaarde, wat in feite neerkomt op een vereenvoudigde vervangingswaarde. Dit betekent dat voor oude artikels de historische aanschaffingswaarde aangepast wordt met de meest recente aanschaffingswaarde. Er wordt een waardevermindering voor traag roterende of verouderde voorraadelementen geboekt. Het betreft een systeem dat op basis van de laatste beweging een forfaitair percentage van waardevermindering toepast. Volgende percentages zijn toegepast:

<i>aantal jaar niet bewogen</i>	<i>percentage waardevermindering</i>
1 jaar	10%
2 jaar	20%
3 jaar	50%
4 jaar en ouder	75%

Door de strikte toepassing van waardeverminderingen benadert deze waardering de methodes die in de Belgische boekhoudwetgeving worden toegestaan.

2.4 Vorderingen op lange of korte termijn

De vorderingen worden opgenomen aan nominale waarde. De vorderingen met een contractuele looptijd van meer dan één jaar worden onder de 'Vorderingen op meer dan één jaar' geplaatst. Het gedeelte dat binnen het jaar invorderbaar is, wordt overgeboekt naar de 'Vorderingen op hoogstens één jaar'.

Een waardevermindering wordt in rekening genomen voor de nog onbetaalde of twijfelachtige schuldvorderingen, uitgezonderd deze met voldoende zakelijke waarborg.

Een waardevermindering op uitstaande vorderingen wordt als volgt automatisch toegepast:

achterstand > 6 maanden	20%
achterstand > 12 maanden	80%
achterstand > 18 maanden	100%

Indien blijkt dat een vordering oninbaar of dubieus is en de waardevermindering boven de automatische berekening hierboven zou uitstijgen, bijvoorbeeld wegens faillissement, dan worden bijkomende waardeverminderingen aangelegd die op voorzichtige wijze rekening houden met de verwachte recuperatiemogelijkheden en toekomstige kosten.

2.5 Beschikbare waarden

De geldbeleggingen en liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Eventuele waardeverminderingen worden bepaald op een individuele basis. Meerwaarden op beleggingsproducten worden pas in resultaat genomen bij realisatie van de titels.

2.6 Beginwaarde

Overeenkomstig artikel 54 van de statuten werd bij de oprichting van het Havenbedrijf een beginbalans opgesteld. Deze beginbalans omvatte de activa en passiva van de meest recente balans van de havenregie met dien verstande dat correcties werden doorgevoerd op basis van gegevens over het boekjaar die later bekend waren en/of ingevolge de toepassing van regelingen voor rechtsopvolging en ingevolge besluiten van overeenkomsten daaromtrent met de Stad Antwerpen. De beginwaarde was het verschil tussen de (eventueel gecorrigeerde) ingeboekte activa en passiva, rekening houdend met de rechten en plichten die op het Autonoom Havenbedrijf rusten. Dit bedrag is vastgesteld op 307 miljoen euro.

De beginwaarde werd afgeleid van de netto actief- situatie van de havenregie op 31 december 1996 na toewijzing van kapitaalsubsidies en herwaarderingsmeerwaarden en kan als volgt voorgesteld worden:

Activawaarde

per 31 december 1996:	502 miljoen euro
toewijzing aan:	
herwaarderingsmeerwaarden	15 miljoen euro
kapitaalsubsidies	180 miljoen euro
netto activa:	307 miljoen euro

Voor een gedetailleerde bespreking van de beginwaarde en de inbrengwaarde verwijzen we naar het verslag over de waardering van de inbreng bij de oprichting van het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen.

2.7 Herwaarderingsmeerwaarden

In overeenstemming met de omzendbrieven van de Administratie voor Regionale en Lokale Besturen, worden de niet-gesubsidieerde afschrijfbaar materiële vaste activa jaarlijks geherwaardeerd. De herwaarderingsmeerwaarde wordt op een afzonderlijke passivarekening geplaatst en behouden zolang de goederen waarop zij betrekking hebben niet gerealiseerd werden.

Meerwaarden kunnen echter:

- worden overgebracht naar een reserve ten belope van de op de meerwaarde geboekte afschrijvingen;
- in kapitaal worden omgezet;
- bij latere minderwaarde worden afgeboekt ten belope van het nog niet afgeschreven gedeelte van de meerwaarde.

2.8 Reserves

2.8.1 Wettelijke reserve

De wettelijke reserve wordt gevormd door jaarlijks tien procent van de winst van het boekjaar toe te wijzen. Deze verplichting vloeit voort uit artikel 38 van de statuten van het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen.

2.8.2 Onbeschikbare reserve

De herwaarderingsmeerwaarde, die in navolging van de reglementen terzake jaarlijks wordt berekend, kan ten belope van de afschrijvingen jaarlijks naar deze rekening overgeboekt worden.

2.9 Kapitaalsubsidies

Kapitaalsubsidies met betrekking tot afschrijfbaar vaste activa worden in de balans opgenomen nadat aan de contractuele verplichtingen voortvloeiend uit de vaste belofte door de hogere overheid voldaan is. Zij worden als financiële opbrengst getoond in de resultatenrekening volgens hetzelfde ritme als de afschrijvingen op de activa waarvoor zij werden toegekend.

Subsidies die niet voor een investering in vaste activa werden toegekend, worden als opbrengst in de resultatenrekening opgenomen, gespreid over de duurtijd van de activiteiten waarop de subsidies betrekking hebben.

2.10 Voorzieningen voor risico's en kosten

2.10.1 Pensioenen en soortgelijke verplichtingen

Het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen heeft de pensioenverplichtingen van het gepensioneerd havenpersoneel alsook de verplichtingen van haar huidig personeel voor verleden diensttijd overgenomen op 1 januari 1997 van de Stad Antwerpen.

Deze verplichtingen komen niet op de balans van het Havenbedrijf maar worden in dit jaarverslag toegelicht op blz. 72. Het Havenbedrijf verricht stortingen aan het Pensioenfonds, een aparte entiteit, ter dekking van de lopende pensioenen en voor de opbouw van reserves. Worden wel opgenomen onder deze rubriek het tekort aan stortingen, op jaarbasis, aan de aparte entiteit nodig voor de opbouw van reserves ten belope van de verworven rechten voor 1 jaar dienst van de actieve statutaire personeelsleden van het Havenbedrijf in de mate dat de rechten niet door andere instanties gedekt worden.

2.10.2 Grote herstellings- en onderhoudswerken

De toekomstige kosten van grote herstellingen of van periodiek onderhoud kunnen op technische basis geraamd worden. De voorzieningen die geboekt worden, beantwoorden aan de kosten die in de loop van de volgende tien jaar zullen ontstaan. Enkel de sommatie van de bedragen die uitstijgen boven de laagste recurrente kosten van groot onderhoud of herstellingswerken worden voorzien. Deze methode wordt de aftoppingsmethode genoemd.

Minimaal wordt 2,5% van de aanschafwaarde van het patrimonium (22 en 23 rekening) als voorziening aangehouden. Dit percentage komt overeen met de geschatte minimale onderhoudskosten voor het komende anderhalf jaar teneinde het patrimonium in stand te houden.

2.10.3 Hangende geschillen

Op basis van de stand van zaken die opgemaakt wordt aan de hand van de informatie van de advocaten en de juridische dienst van het Havenbedrijf, worden voorzieningen aangelegd om rekening te houden met de mogelijke verplichtingen die voortvloeien uit de hangende rechtszaken.

2.10.4 Milieurisico's

Indien belangrijke milieurisico's geïndividualiseerd worden, wordt een voorziening aangelegd a rato van een beredeneerde inschatting van de potentiële schade of saneringskosten.

2.11 Schulden

De schulden worden opgenomen aan nominale waarde. De verplichtingen met een contractuele looptijd van meer dan één jaar worden onder de 'Schulden op meer dan één jaar' geplaatst. Het gedeelte dat binnen het jaar verschuldigd is, wordt overgeboekt naar de 'Schulden op hoogstens één jaar'.

2.12 Overlopende rekeningen

De overlopende rekeningen aan activa- en passivazijde worden gebruikt voor de correcte toewijzing van kosten en opbrengsten aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

2.13 Verbintenissen, verhaalrechten en orderrekeningen

De verbintenissen, verhaalrechten en orderrekeningen zullen hernomen worden voor het bedrag dat voorkomt ingevolge de door het Havenbedrijf onderschreven waarborgen ten gunste van derden of de door de derden onderschreven waarborgen ten gunste van het Havenbedrijf. Ze vermelden in ieder geval het saldo van de niet-gefinancierde verplichtingen die op het Havenbedrijf rusten inzake pensioenen voor verleden diensttijd van actieven en van gepensioneerden.

2.14 Havendecreet

De toelagen die aan het Gemeentelijk Havenbedrijf verstrekt worden door het Vlaamse Gewest in het kader van het 'havendecreet' worden in resultaat genomen op het ogenblik dat er voldoende zekerheid bestaat over de toekenning van de toelage. Deze zekerheid kan blijken uit uitvoeringsbesluiten en/of specifieke overeenkomsten.

2.15 Financiële instrumenten

Financiële instrumenten worden enkel afgesloten indien zij een specifieke economische verantwoording hebben en dienen als een 'hedging' operatie. Speculatieve transacties worden niet aangegaan. De financiële effecten van de financiële instrumenten worden dan ook gekoppeld aan het onderliggend object waarop het instrument betrekking heeft.

Verslag van de commissaris

Verslag van de commissaris over het boekjaar afgesloten op 31 december 2002 gericht tot de Gemeenteraad van de stad Antwerpen met betrekking tot de jaarrekening van het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen

Jaarrekening afgesloten op 31 december 2002

Overeenkomstig de wettelijke en statutaire bepalingen, brengen wij u verslag uit over de uitvoering van de controleopdracht die ons werd toevertrouwd. Wij hebben de controle uitgevoerd van de jaarrekening over het boekjaar afgesloten op 31 december 2002, met een balanstotaal van 911.185.846,58 EUR en waarvan de resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van 2.299.901,04 EUR. Deze jaarrekening is opgesteld onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur van het havenbedrijf. Wij hebben eveneens de bijkomende specifieke controles uitgevoerd die door de wet zijn vereist.

Verklaring over de jaarrekening zonder voorbehoud

Onze controles werden verricht overeenkomstig de normen van het Instituut der Bedrijfsrevisoren. Deze beroepsnormen eisen dat onze controle zo wordt georganiseerd en uitgevoerd dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen onjuistheden van materieel belang bevat, rekening houdend met de Belgische wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften met betrekking tot de jaarrekening.

Overeenkomstig deze normen hebben wij rekening gehouden met de administratieve en boekhoudkundige organisatie van het havenbedrijf, alsook met de procedures van interne controle. Wij hebben van de verantwoordelijken van het havenbedrijf de voor onze controles vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen. Wij hebben op basis van steekproeven de verantwoording onderzocht van de bedragen opgenomen in de jaarrekening. Wij hebben de waarderingsregels, de betekenisvolle boekhoudkundige ramingen die de onderneming maakte en de voorstelling van de jaarrekening in haar geheel beoordeeld. Wij zijn van mening dat deze werkzaamheden een redelijke basis vormen voor het uitbrengen van ons oordeel.

Naar ons oordeel, rekening houdend met de toepasselijke wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften, geeft de jaarrekening afgesloten op 31 december 2002 een getrouw beeld van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van het havenbedrijf en wordt een passende verantwoording gegeven in de toelichting.

Bijkomende verklaringen en inlichtingen

Overeenkomstig de controlenormen verstrekken wij volgende bijkomende verklaringen en inlichtingen. Deze zijn niet van aard om de draagwijdte van onze verklaring over de jaarrekening te wijzigen.

– Het jaarverslag bevat de door de wet vereiste inlichtingen en is in overeenstemming met de jaarrekening. Wij vestigen uw aandacht op sectie 2.2 voorlaatste paragraaf van het jaarverslag waarin de raad van bestuur wijst op de impact ten gevolge van mogelijke recuperatie van de schadeclaims voor het Deurganckdok. Immers zullen de hierdoor vrijgekomen middelen in aanmerking komen voor financiering van het pensioenfonds, hetgeen de autofinancieringscapaciteit van het Havenbedrijf in belangrijke mate beperkt.

– De resultaatbestemming die U wordt voorgesteld is in overeenstemming met de statuten.

– Wij hebben geen kennis van verrichtingen of beslissingen die een inbreuk vormen op de statuten of op de gemeentewet en meer in het bijzonder op de artikelen 263bis tot en met 263decies van de gemeentewet.

– Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, wordt de boekhouding gevoerd en werd de jaarrekening opgesteld overeenkomstig de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die daarop van toepassing zijn in België.

Antwerpen, 29 april 2003

Klynveld Peat Marwick Goerdeler Bedrijfsrevisoren
Commissaris
vertegenwoordigd door Erik Clinck
Bedrijfsrevisor

Verslag van het college van commissarissen

Verslag van het College van Commissarissen over het boekjaar afgesloten op 31 december 2002 gericht tot de Gemeenteraad van de stad Antwerpen met betrekking tot de jaarrekening van het Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen

Jaarrekening afgesloten op 31 december 2002

Overeenkomstig de Gemeentewet van 5 april 1995 en de bepalingen opgenomen in artikel 42 van de statuten, brengen wij u verslag uit over de uitvoering van de controleopdracht die ons werd toevertrouwd. Wij hebben de controle uitgevoerd van de jaarrekening over het boekjaar afgesloten op 31 december 2002, met een balans totaal van 911.185.846,58 EUR en waarvan de resultatenrekening afsluit met een winst van het boekjaar van 2.299.901,04 EUR. Deze jaarrekening is opgesteld onder de verantwoordelijkheid van de raad van bestuur van het havenbedrijf.

Verklaring over de jaarrekening zonder voorbehoud

Wij hebben van de verantwoordelijken van het havenbedrijf de voor onze controles vereiste ophelderingen en inlichtingen verkregen. Wij hebben op basis van steekproeven de verantwoording onderzocht van de bedragen opgenomen in de jaarrekening. Wij hebben de waarderingsregels, de betekenisvolle boekhoudkundige ramingen die de onderneming maakte en de voorstelling van de jaarrekening in haar geheel beoordeeld. Wij zijn van mening dat deze werkzaamheden een redelijke basis voor het uitbrengen van ons oordeel.

Naar ons oordeel, rekening houdend met de toepasselijke wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften, geeft de jaarrekening afgesloten op 31 december 2002 een getrouw beeld van het vermogen, de financiële toestand en de resultaten van het havenbedrijf en wordt een passende verantwoording gegeven in de toelichting.

Bijkomende verklaringen en inlichtingen

Overeenkomstig artikel 42 van de statuten verstrekken wij volgende bijkomende verklaringen en inlichtingen.

- Het jaarverslag bevat de door de wet vereiste inlichtingen en is in overeenstemming met de jaarrekening. Wij vestigen uw aandacht op sectie 2.2 voorlaatste paragraaf van het jaarverslag waarin de raad van bestuur wijst op de impact ten gevolge van mogelijke recuperatie van de schadeclaims voor het Deurganckdok. Immers zullen de hierdoor vrijgekomen middelen in aanmerking komen voor financiering van het pensioenfonds, hetgeen de autofinancieringscapaciteit van het Havenbedrijf in belangrijke mate beperkt.
- De resultaatbestemming die U wordt voorgesteld is in overeenstemming met de statuten.
- Wij hebben geen kennis van verrichtingen of beslissingen die een inbreuk vormen op de statuten of op de gemeentewet en meer in het bijzonder op de artikelen 263bis tot en met 263decies van de gemeentewet.
- Onverminderd formele aspecten van ondergeschikt belang, wordt de boekhouding gevoerd en werd de jaarrekening opgesteld overeenkomstig de wettelijke en bestuursrechtelijke voorschriften die daarop van toepassing zijn in België.
- Wij hebben ons voor onze controles gesteund op de werkzaamheden van de commissaris. Wij verwijzen dan ook naar zijn verslag over de rekeningen.

Antwerpen, 29 april 2003

Voor het College van Commissarissen

Commissaris
H. Coveliers
Gemeenteraadslid
Stad Antwerpen

Commissaris
L. Lemmens
Gemeenteraadslid
Stad Antwerpen

COLOFON

Het jaarverslag verschijnt in het Nederlands
en in het Engels. U kan exemplaren aanvragen
bij het Gemeentelijk Havenbedrijf, dienst
Communicatie.

UITGEVER

Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen
Havenhuis
Entrepotkaai 1
B-2000 Antwerpen
België
tel. + 32 (0)3 205 20 11
fax + 32 (0)3 205 20 28
e-mail: info@haven.antwerpen.be
www.portofantwerp.be

CONCEPT EN VORMGEVING

Catapult

FOTOGRAFIE

zwart-wit

Catapult

kleur

Gemeentelijk Havenbedrijf Antwerpen
Natuurpunt

PREPRESS

Lithos

DRUKWERK

Lithos

AFWERKING

DLN